

ΤΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΟΧΛΟΣ ΚΑΙ ΛΔΟΣ

(Λόγια που είπωθηκαν στην «Ελληνική Εργατική Ένωση»
της Ημέρας, στις 23 του Μάρτη 1908)

«Ερας λοδς θυφώνεται άμα δείξει πώς δέ
φοβάται την 'Αλήθεια»

ΨΥΧΑΓΓΙΣΗ

Περνώντας από την Ημέρα, ηλιγιάνα νά γνωριστώ
μὲ τὸν εὐγενικὸν λαό της, μὲ τὸ φιλελεύθερο καὶ ριζο-
σπαστικὸν λαό της, ποὺ τόσες φορὲς θάμψει τῷρα δικαια-
τηρύθηκε γιὰ τὴν σημερνὴ κατάσταση, τὴν δχὶ καὶ
τόσο τρανταφυλλένια, δσο μᾶς τὴν παρασταλνούνει
λογῆς ἀρχοντές μας, ποὺ έχουνε συφέρο νά μᾶς δι-
ποκομίζουν πάνου σὲ τρανταφυλλικού καὶ νά μᾶς σκε-
πάζουνε μὲ τὰ γιασεμία τῆς φευτικῆς γιὰ νά δριγά-
ζουν αὐτοὶ καὶ κραυπαλούνει γύρωι ἀπὲ τὸ βαρύ λή-
παργού μας.

Δώι καὶ ἄρκετὰ χρόνια, μικρὸς παῖδε ἀκόρυκ, μόλις
μοὺ ἀνοι, ὅτανε καὶ μοὺ χαρογελούνεις γιὰ τὴν, ἔγγισα
μῆνες—μπορεῖ καὶ χρόνο ἀλάκαιρο, δὲν καλοκαιρού-
μαι πιά — στην Ημέρα, κ' ἔτσι σὲ κατάδεσμο τῆς
ψυχῆς μου κάπια ἀγάπη, κρύστει: γιὰ τὴν διμορφη
τούτη χώρα καὶ μὲ κάπια πόνο συγχρόνη τῇ αὐλαγού-
μαι, δπως συλλογιέται κανεὶς μὲ πόνο, σχι ταρρα-
κερδ μὲ γλυκὸν καὶ λουλουδένιο πόνο, τὸ κάπια
παιδισκίο του, δτο βλέπει τὰ νάτα του νά τὸν ἀ-
ποχαιρετούνει καὶ ξυγώνει τὸ κατώφλι τῆς ζωῆς.

Ρήτορας δὲν είμαι. Νά σᾶς ξομελογηθῶ μάλιστα
τὴν ἀλήθεια, πρώτη φορὰ ποὺ τὰ πορφύρους νά μιλή-
ω ρηρούσια νε πορφύρα. Σὲ ποτὲ, ποτὲ μανιά τοῦ
λόγους, τοὺς σιχαινόμονα δὲν μικρὸς παῖδε καὶ γιὰ
νὰ τὸ ἀποφασισμό τῷρα νὰ σητερέψω, σημαίνει: πόλες
μὲ τὰ νάτα ἀρχίνησε νά μ' ἀποχαιρετάει κ' ή Φρέ-
νηση καὶ νά ξαναμωράνουμα:

Μὰ ήτα μὲ ρωτήσετε;

— Καὶ πῶ; Δὲν εἰσαι λοιπὸ Ρωμαῖος καὶ τοῦ;
Είμαι καὶ μὲ τὸ παραπόνω μάλιστα. Καὶ τοῦ ί-
σια γι' αὐτὸν είμαι: καὶ σὲ Ηέση νά ξέρω πολὺ καλὰ
πῶς δὲ' οἱ Ρωμαῖοι ποὺ καυτοσμάθηκε δύν καλούσι-
γράμιατα είμαστε καὶ σήτορες. Καὶ τὸ βλέπω ἀκό-
μα πόλες γινήκαμε τόσοις ρήτορες. Ήθέ μου, πόλες τῶσο
πολὺ πλήθυνε τὸ σινάρ: μαζ, ωτε μπορούμε νὰ δα-
νεσσούμε σήτορες καὶ στᾶλλα θηγ. Μπορούμε μὲλλον
λόγια νὰ κάμουμε κ' ξεχωρήγη ρητέσινε κ' ἔτοι νά-
χουμε καὶ μὰ καινούρια φέλεια ἐθνικού πλουτισμοῦ.

Ρήτορες! Ρήτορες καὶ μόνοι ρήτορες! Λίγος
καιρὸς είναι, ἀπὸ τότε δηλαδὴ πονδάκις μὲ τὸ τίμο
αἷμα του τὴν Μακεδονικὴ γιὰ τὸ Μελάς καὶ ἀσχίνησε
κάπως νὰ ξυπνάει τὴν ουνειδητη— λίγος και-
ρὸς είναι: ποὺ πάθηκε νὰ πιστεύσῃς πόλες μπορούμε
νὰ στρώσουμε στὸ κοντὲ τοῦς Βούργαρους καὶ κάπια
ἄλλον ὄχτρό μας, σχι μὲ ντουφέκια καὶ κανόνια,
ἀλλὰ βράζοντάς τους λόγοις καὶ κωνιγρώντας τους
μὲ τὰ κόκκαλα τῶν προγόνων μας.

Καὶ θυμάρι: στὰ 97, ὅταν ὁ Τούρκος προχωρού-
σε πρὸς τὴν Αζιμία, ένας προγονόπλιγκος Ἀθηναῖος
δημοσιογράφος ρητόρευε στὸ Σύνταγμα καὶ φώναζε:
— «Ἄς ἔρθουν, ἃς ἔρθουν δτο θέλουν κανταντερχ
στὴν Ἀθήνα. Άς ἔρθουν καὶ στὸ Μαραθώνα. Έκει,
στὰ οερὰ ἐδάφη, θέλουν πρόσωπο τὴν μούρη, καθὼς
τὸ πάλαι: οἱ πρόγονοι μας οἱ Ἀθανάτοι— Ήδης συμ-

ρέσει τὴν ψυχή, τους!— τρέψει τὴν μούρη τῶν Ηερ-
οῦν!

Τὸ Ηερίο! Ηροσκαλούσε τοὺς Τούρκους στὸ Μα-
ραθώνα γιὰ νὰν τὸν νικήσει! Δὲν τοχεῖτε πότος αὐ-
τοὶ νὰ προσκαλέσει καὶ τὸν Ἑγγλέσιο στόλο στὰ
νερά τῆς Σαλαμίνας γιὰ νὰν τὸν βαλιτάξει, καθὼς
«τὸ πάλαι» στὸ ίδιο μέρος βαλιτάξεις οἱ ἀθάνατοι
πρόγονοι μας τὶς Ηεροκές τρόπες. Μ' ἄλλα λόγια
πίστευε, καθὼς πιστεύουν ἀκέρια καὶ τόσοι λαγώτα-
τοι, πώς τὲ λόγια κι: ὁ δέρας κανονίζουν τὴν τύχη
τῷ λαῶν κι ὅχι οἱ ἀθρώπαι!

Μὰ δὲ φταίμε μεῖς γιὰ τὶς τέτιες ἀνοησίες.

Αὐτὴ τὴν πετριὰ οἱ ἀσκάλοι μᾶς τὴν κολλήσα-
νε καὶ σ' αὐτὸύ πέρπει δὲ τὸ ἀνάθεμα γιὰ τὸ ρε-
ζέλινο ποὺ πεισταίνει σήμερα ἀλάκαιρο τὸ «Εθνος».

Οἱ ἀφιλότηται! Μᾶς ξαπλώσανε πάνου στὶς προ-
γονικὲς ταφόπετρες γιὰ νὰ μᾶς γδάρουνε, ἀφιονίζον-
ταις μὲ τὸν προγονισμό, ἀπαράλλαχτα καθὼς
στὰ νεοσοκομεῖα ξαπλώνουν πάνου στὸ μάρμαρο τὰ
πτώματα καὶ τὰ κοματάζουν.

Α μοναδικὴ δουλιὰ κι ἀποστολή μᾶς στὴ ζωὴ
είναι νὰ φυλάμε τὸν τάφους τῶν προγόνων μας, δὲ
μὲ λεύτερη τούτη τῇ γιὰ τὴν πανέμορφη νάρθετ ἀλ-
λος λαῖς, ζωντανές, νὰ τὴν κατακήσει.

Τὶ μᾶς κοπανάγε νυχταρέα τὸν προγονισμό; Τὶ μᾶς σπρώχουν τὴν ψυχή μᾶς πρὸς τὴν ἀρχαιό-
τητα; Ζωντανὸς λαῖς είμαστε, η ἀρχαιολόγοι καὶ
ταφογδύτες; Τὶ μᾶς φωνάζουνε νὰ θαμάζουμε πρά-
ματα ποὺ δὲν τὰ νιώθουμε, ποὺ δὲ μᾶς συγκυνοῦν
καὶ δὲν έχουνε νὰ κάμουνε τίποτα μὲ τὴ ζωὴ μας;
· Αἴτιεν ν' ἀποιωράνεται: ένας ἀλάκαιρος λαῖς γιὰ
νὰ ποξάρουν πέντε δέκα ἀρχαιολόγοι καὶ νὰ πλου-
τάνουν ἀλλοὶ τόσοις ἀρχαιοκόπηλοι;

Μᾶς τσαρπούνανε νὰ μηρηθῶμε τὸν προγόνους
μας, μὰ δὲ μᾶς δείχνουν καὶ τὸν τρόπο. Κείνος δὲ
δηκομένος δὲ λαῖς, ποὺ δὲν καὶ γιλιάδες χρόνια κα-
τοικοῦσε τούτη τῇ γιὰ πρόσκοψε γιατὶ πίστευε στὸν
έαυτό του. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Μελιτέδη καὶ τοῦ Ηερ-
οῦλη δὲν ὑπάρχηκε Μεγάλες Δινάριες οὕτε «φρικά-
δανακτοβούλια» γιὰ νὰ διακονεύουν οἱ ἀρχαῖοι τὸν
εὐγενικὸν λαό της Βούργαρεια. Ο.π. ἀποχήτησε, τὸ ἀ-
ποχήτησε μὲ τὸ χέρι τοῦ. Τύροις αὐτοὶ περάσανε
πὰ καὶ τὸν ὑφίσουμε νάναπειρούνται στὸν τάφους
τους καὶ στὰ μουσεῖα. Δὲν έννοω μ' αὐτὰ πάνου πρέ-
πει νὰ σδήσουμε τὴν ιστορία. Οχι. Τὸ έναντιο μά-
λιστα. Τὴν ιστορία πρέπει νὰ τὴν μελετάμε νυχτα-
ρέα, δη: δημᾶς γιὰ ν' ἀκούμπατέ πάνου τῆς καὶ νὰ
ραχατεύσουμε, μὰ γιὰ νὰ κεντριζόμαστε ἀπ' αὐτή.
Νάς θυμάριαστε καὶ τὸν προγόνους μας ἀφοῦ είναι,
φιλινεῖται, ἀπαραίτητο νάχουμε καὶ προγόνους, μὰ
νὰν τὸν θυμόμαστε γιὰ νὰν τὸν μαίσουμε. Μηγ-
μόσουνα δὲ χρειάζουνται οἱ μεγάλοι πεταχμένοι. Μηγ-
μόσουνα γιὰ αὐτοὺς είναι οἱ μεγάλες καὶ τίμες πρά-

τες τῶν πρόγονων μας καὶ νὰ δημιουργήσει λαῖς.

Οι Βούργαροι δὲν έχουν Παρθενώνα, δὲν έχουν
προγόνους διξιασμένους σὰν τὸν δικούς μας, κι δημως
ζουν καὶ μεγαλουργούνε. Μὴν ξαρνικαῖσσαστε. Τὸ τί-
μο καὶ τὸληθινὲ παληγκάρι δὲ βρίζει τὸν δχτρό του.
· Οχι. Τὸ έναντιο, θέλει: τὸν δχτρό του δηνατάνε γιατὶ
τότε δὲν ξεπέφτει: ἡ μετρητής μὲ δειάτονε. Καὶ οι
Βούργαροι σήμερα είναι οἱ φοβερώτεροι δχτροί μας
καὶ οι Βούργαροι σήμερα είναι δηνατοί.

Δὲν είχαν προγόνους οι Βούργαροι, μὰ κι ἂν εἴ-
χαν, φραντίσκαν νὰ τὸν ξεχάσουνε. Δὲν πήραν τὴν ί-
στορία γιὰ δηλούνται ποτὲ περασμένα: κοιτάζεις μπροστά πρὸς
τὰ ταριχά καὶ τὰ μελλούμενα. Δὲν πήραν τὴν ί-
στορία γιὰ δηλούνται στὸ χέρι τους τὸ σπαθί:
κι αὐτοὶ ἀσύρια οι καλαμαράδες τους, ἂν παίρνουνε
στὰ χέρια τους τὸ βιβλίο. τὸ παίρνουνε μόνο καὶ μό-
νο γιὰ νὰ ξεγελούν τὸν κόσμο, γιὰ νὰ μπορούνε νὰ
κρύβουν πάτοι ἀπ' αὐτὲς τὴν μπόμπα καὶ τὸ λάζαρο
τους.

Χτεσινή λευτεριὰ έχουν οι Βούργαροι μὰ έχο-
νε, φαίνεται, ΑΛΗΘΙΝΗ λευτεριὰ, ἐνώ δὲ δική μας
ἡ λευτεριὰ είναι: σκλήττα σὲ τὸ σκολαστικού μας καὶ στὸ
ρουσφέτι.

Πότε δὲν πνίξουμε τὸ δηλικάτα Ηερία ποὺ μᾶς βι-
ζάνουμε τὸ αίμα μας:

Πότε δὲν ξυπνήσουμε καὶ μεῖς καὶ Ηάρχινγκσουμε
νὰ δουλεύουμε γιὰ τὸ μεγάλο ξέργο τους Εθνικοὺς ξα-
ναγενημοῦ; Πότε έπιτέλους ήταν γίνουμε καὶ μεῖς
πρόγονοι;

Πίστη, πίστη διψάμε. Θέλουμε νὰ πιστέψουμε
τὸν έαυτό μας, μᾶς χρειάζεται πίστη στὸν έαυτό
μας, στὶς δικές μας δυνάμεις, στὸ έθνος δὲγώ μας
γιὰ νὰ δώσουμε στὴν Πατρίδα μας δηληθινή λευτεριά.
Καὶ τὸ μεγάλο αὐτὸν ἀγαθὸ μας τὸ ἀρνούνται.
Φῶς τοὺς ξητάμε καὶ μᾶς δηίνουνε νὰ κολιούμαστε
στὸ σκοτάδι. Γιατὶ έτσι τοὺς ταφέρεται: «Αμα φωτι-
στούμε θάντο τὸν νιώσουμε»: έτσι μᾶς παρουσιάζουν-
ται: μπροστά μας μὲ τὴ μουτσούνα τοῦ πατριότη,
θάντο τὸν φωνάζουμε δηπως φωνάζουνε στὸν δρόμους
τῆς Αθήνας τὶς Αποκρήτες τοὺς λαῖς μασκαράδες.

— Σᾶς γνωρίσαμε! Σᾶς γνωρίσαμε!
Καὶ δὲν τὸν συρέρεται: νὰν τὸν γνωρίσουμε, γιατὶ
τότε ήταν γνωρίσουμε καὶ τὴν κλωτσιά μας.

Μὲ τὸν ίδρωτά μας ζῶντας καὶ μὲ τὸ αίμα μας
παχαίνουν. Οχι οι Βούργαροι. Μὰ σὲ έσωτεροι
δηχτροί μας, οἱ χερότεροι: κι ἀπὲ τὸ Βούργαρος χ-
ρόμα.

Τὸν δίνουμε τὸν ίδρωτά μας γιὰ νὰ μᾶς δώσου-
νε γιὰ διατικήματα δισφάλισια, καὶ δισφάλεια δὲν έ-
χουμε. Τὸν δίνουμε τὸ αίμα μας γιὰ νὰ μᾶς ξεχου-
νε δικαιοσύνη καὶ δικαιοσύνη δὲ μᾶς δίνουμε. Τὸν δί-
νουμε τὸ ψωμὶ τῶν πατέρων μας σ' άληθινὰ σκολειά κι: αὐτοὶ

Θέλουνε, λέει, νὰ μᾶς δισκήσουν ἀφατρίαστα. Τί-
μια, πατριωτικά, μὰ δὲν τοὺς ἀφίνουμε μεῖς! Τοὺς
ζητάμε πρόματα μεγάλα, ἀδύνατα, προσωπικά, τοὺς
ζητάμε ρουσφέται, κ' ἔτοι τοὺς ἀναγκάζουμε ἢ νὰ
μᾶς τὰ δίνουν, κ' ἔτοι ὑποχρεώνουνται κι αὗτοι νὰ
συναλλάξουνται μὲ τὴν Κυβέρνηση καὶ νὰ τὴν ὑπο-
στηρίζουνε σὲ πράματα ποὺ ἔπρεπε νὰ τὴν πολε-
μήσουνε, ἢ δὲν μποροῦνε νὰ μᾶς δώσουν τὸ ρουσφέτι
π. οἱ τοὺς ζητάμε κ' ἔτοι ἀναγκάζουνται: νὰ μᾶς γε-
λοῦνε, δηλ. νὰ μᾶς τάξουνε χωρὶς νὰ μᾶς δίνουνε,
γιὰ τὰ μὴ μᾶς ποῦνε δρθὰ κορτά τὴν ἀλγήθεια καὶ
χάσουν τὸν φῆφο μας. Μ' ἀλλα λόγια, μᾶς φορτώσα-
νε στὴ ράχη μας τὸ ρουσφέτι καὶ μᾶς τὸ καταγγέλ-
νουνε γιὰ δικό μας φεγάδι.

¹ Μὰ τὸ ρουσφέτι αὐτοὶ μᾶς τὸ μάλιστα, αὐτοὶ μᾶς συνείθισαν σ' αὐτό, αὐτοὶ μᾶς τὸ μπάτσανε στὴ Σούη μᾶς. Μὲ τὸ ρουσφέτι μᾶς ακλέβουν τὸν ψήφο μᾶς καὶ μὲ τὸ ρουσφέτι μᾶς ἀποκοιμίζουν. Κοῖτι πρέπει νὰ πλαστεῖ καινούρια καινωνία καὶ πρέπει νὰ δημιουργήθῃ καινούρια πολιτικὴ Σούη, γιὰ νὰ θαρρεῖ τὸ ρουσφέτι. Καὶ τὴν καινούρια αὐτὴ Σούη ἐμεῖς ήταν τὴ δημιουργήσουμε, ἐμεῖς δὲ Λαζές.

1

Νά, λοιπὸν ποὺ τὸ ἔνα μέσο πονχουρε γιὰ νὰ φέρουμε στὸν λαϊο δρόμο τοὺς πολιτικούς μας, τὸ ἔνα μέσο τὸ σπουδαῖο, οἱ κακὲς περίστασες, οἱ κοίτημες τοῦ Ἐθνους στιγμές, πάξι χαρένο, δὲν ἔφερε εὔτε καὶ θὰ φέρει κανένα ἀποτέλεσμα.

Μας μένει τώρα τὸ ἄλλο μέσο, τὸ ἀποτελεσμα-
τικότερο, μᾶς μένει τῇ γροθίᾳ μας. Καὶ πάνου σ' αὐτῷ
τὸ ζήτημα τὸ σπουδαῖο, ποὺ Ήλύ τοχεῖτε μελετήσεις
καὶ Ήλύ τοχεῖτε συλλογιστεῖ καλύτερα ἀπὸ μένα, θὰ
μοῦ χαρίσετε ἀκόμα μερικές στιγμές γιὰ νὰ σᾶς πω-
τὴ γνώμη μου.

"Ενας ἀπλός ἀθρωπός είμαι καὶ γάρ, ἔνας Ἐργάτης. Ήποτε μου σε λογαριάσα ποὺ γεννήθηκα κι ἀπὸ ποιούς. "Ενώ μοναχὸς λογάριασσα καὶ λογαριάζω πάντα, πώς γεννήθηκα σ' αὐτὸ τὸν τέπο, στὴν Ἑλλάδα, πώς ἐδῶ ἀναθέραγκα καὶ μεγάλωσα καὶ πώς ἐδῶ είμαι ὑποχρεωμένος καὶ νὰ δουλέψω. Λογάριασσα ἀκόμα καὶ τοῦτο πώς ή δουλιά μου, δὲν πρέπει νάχει μοναχικὸ σκοπὸ τὸ ἄπομό μου καὶ τὴν ακλοζωΐα μου, τὸ σπίτι μου καὶ τὴ φραμελά μου, μὰ πώς πρέπει νάπλωνται πλατύτερα καὶ νὰ λογαριάζει καὶ τοὺς ἀλλούς, τὴ συντροφιά, ἀφοῦ δὲ ζῶ πάνου στὰ σύγνεφα, μὰ σὲ κοινωνία, κι ἀφοῦ δὲ γεννήθηκα στὸν Ἀρη ἢ στὸ Σείριο μὰ πάνου τηὴ γῆ καὶ μάλιστα σὲ δρισμένο μέρος τηῆς. Δὲ Ήλέ σᾶς πῶ τι λέει δὲίνα κι δ τάδε φιλόσοφος πάνου σ' αὐτὸ τὸ ξήτημα, οὗτε θὰ σᾶς κοιράσω ἀραδιάζειν τας παπαγαλίστικα τὶς γνῶμες τοῦ ἐνοῦ καὶ τάλισα κοινωνιολόγου γιὰ τὸ κοινωνικὸ ξήτημα. Μοῦτογε νὰ διαβάσω μερικὰ βιβλία καὶ γάρ, γιατί αὐτὴ εἰναι δὲ δουλιά μου, μὰ φρόντισα, χώρα τὸ συλλογιστικα νὰ μιλήσω μαζί σας, νὰ ξεχάσω τὰ βιβλία καὶ νὰ θυμηθῶ μοναχὸ θσα εἰδα κι θσα ἀκούσω κι θσα γιτάνθηκα καὶ γιὰ δὲ τι πόνεσα κι δὲ τι ὀνειρεύτικα σὰν χθρωπος λεύτερος καὶ σὲ Ρωμαϊκός.

Ἐτοι θαρρῶ πώς πρέπει νὰ φερνόμαστε μὲ τὸ λαό. Μιλώντας του καὶ δουλεύοντας γιὰ τὸ καλό του, πρέπει νὰ θυαικάζουμε πρώτα πρῶτα τὸν ἐγωισμό μας. Νὰ μὴ ξητάμε, ξὰν τοὺς ὑποψήφιους, νὰν τοὺς θαμπώσουμε μὲ καύφικ λόγια καὶ παχιὰ καὶ νὰ μήνυ τοὺς ξεφουρνίζουμε πράματα ποὺ δὲν τὰ νιώθει, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰν τοῦ δεῖξουμε πώς εἴμαστε μαρφωμένοι, πώς ξέρουμε περσότερα ἀπ' χίτόνε, πώς είμαστε ἀνώτεροι του, ένα είδος ἀχεινάδεις του. 'Ο

λαδὸς γιὰ δημοσίους του πρέπει νὰ μᾶς βλέπει καὶ γιὰ
ἀδερφούς του νὰ μᾶς νώθει γιὰ νὰ μᾶς πιστέψει καὶ
μᾶς ἀκολουθήσει. Καὶ πρέπει νὰ μᾶς ἀκολουθήσει
λαδὸς δῆλο. πρέπει ν' ἀκολουθήσει ὁ λαδὸς τὸν ἔσι τὸ
έαυτό του, ναύτοδημιούργηθει, ναύτομορφωθεῖ, ἀφο
κανένας ἀπὸ τοὺς τόσους ἐκμεταλλευτές του δὲ τοῦ
φτηνοῦ ἴσσαρε σήμερα σοβαρὰ νὰν τονὲ μορφώσει, νὰν
τονὲ χειραρχετῆσει ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκλαβιά, δῆλο
μισεργώντας τονε λαὸ λεύτερο, καὶ νὰ τὸν ἔδηγγή
σῃ, σὲ δρόμο τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἀλγήθειας.

Οποιος μελετήσει βαθιά και νιώσει στὸ καθέκαστά του τὸ κοινωνικὸ ζῆτημα, σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα φτάνει. Πάντα δηλ. γιὰ ν' ἀλλάξει τὴ πολιτικὴ κατάσταση ἐνδεῖ τόπου, πρέπει νὰ προηγηθεῖ μᾶλλη ἀλλαγὴ, πρέπει ν' ἀλλάξει πρώτα στὸ καλύτερο ἡ κοινωνία, νὰ δημιουργηθεῖ κακονόρια κοινωνίη ἔωτε· μὲ τὶς σημερνὲς κοινωνικὲς συθῆκες, ἀλλαγὴ καμιὰ δὲ γίνεται. Οἱ ἀρχοντες Ήταν ἕκκολουθοι νε νὰ μᾶς παἰζογελάνε καὶ μεις Ήταν ἕκακολουθοι μὲ νὰν τοὺς ἀνεγέριαστε, καὶ κακὰ φορά, δταν παρατημάνοιμε, νὰν τοὺς φασκελώνομε κάτου ἀπὸ τὴν κάπα μας. Μὰ ἔτοι τὸ πρῶτα θὲ τραβάει σὲ μάκρος ὅσο νὰ φτάσει· ἢ μοιραία στιγμὴ ποὺ θὰ πάψει· κατὰ ἡ ἀλληλοκοροβίδια καὶ μαζί μ' αὗτὴ Ήταν πάψει· καὶ Ἐλλάδα νὰ λέγεται· καὶ νὰναι λείπεσθο Κράτος.

Κάπια ξενάγηκη μιαστική μᾶς σπρώχνει νάνοιξου με μιὰ ώρ' άρχ'τερα τὰ μάτια μιᾶς πρὸς τὸ Φῶς καὶ νὺ δουλέψουμε γιὰ τὸν Ξενχαγενημό μας. Οὕτη σὰ τοσιαλιστὴς τὰς μιλῶ, οὔτε τὰ συντηρητικάς. Σὰ μιλάω σάν θηρωπός ποὺ εύτυχησε νὰ ξεσκλαδωθεί απὸ μερικὲς πρόληψες καὶ ποὺ βλέπει κάπως ξαστερώτερα τὴ ζωή. Τὸ μεγάλο κοινωνικὸ πρόβλημα ποὺ συνταράζει σήμερα τὴν Εὐρώπη κι ἀρχίνγειν γλυκοχαράδει καὶ στὴν πατρίδα μας, δὲ μοῦ τὸ διάδασε τὰ βιβλία· μοյ τὸ διάδασε ἡ ζωή, καὶ μάλιστα μ' ἔναν τρόπο ἀπλούστατο. "Οτι βλέπω τὸ σκουπίδιάρη ἡ κανέναν ἄλλο ἐργατικὸ ποὺ ἔρχεται νὰ μηπερετήσει καὶ ποὺ μοῦ είναι ἀπαραίτητη ἡ συντροφή του γιὰ νὰ μοῦ κανονίζει τὴ ζωή, κάνω τὴν ἀχόλωτη στάσιμη·

— "Οπως ἔχει ἀνάγκη ὁ ὑπερέτης τὸν ἀφέντη
ἔτοι χρειάζεται καὶ ὁ ἀφέντης τὸν ὑπερέτη. Ἀλλη
λεῖσθεια πάντοι. "Ολα χρειάζουνται στὴ Φύση καὶ
στὴ Ζωὴ· καὶ τὸ ταπεινότερο σκουλήκι· καὶ ἡ ἀση-
μπτερη πέτρα· κάπιο προορισμὸν ἔχετελος ἐλ' αὐτό-
για κατί τὰ προσόρισε ἡ Δημιουργία, γιατὶ ἀλλιώτικ
δὲ θὰν τἀφτιανε. Ἀλήθεια αὐτῇ, κι ἔμα νιώτε:
πλούσιος τὴν ἀπλούστατη μᾶ καὶ μεγάλη αὔτῃ ἀ-
λήθεια, ἔμα νιώτεις ἐσύ ὁ πλούσιος πάντας σου είναι
ἀπαραίτητοι κι ὁ μανάθης σου, κι ὁ σκουπιδίαρης
σου κι ὁ ὑπερέτης σου, γιατὶ ἀλλιώτικα τὰ χρήματα
σου μένουνε νεκρὰ κι ἀχρησιμοποίητα, ἔμα τὸ νιώ-
τεις αὐτὸ, θὰ συμπονέσεις ἀμέσως τὸν ἐργάτη, Ήλγ
καλιάσεις τὸ λαὸ καὶ θάνυψωθεῖς ἔτοι: σ' ἀλήθειανή ἢ
θικέτητα, καὶ ίδι σύρσεις τὴν ἀληθῆνα ἥθυμη ποιω-
νία. Ὁ ἐργάτης δίνει τὰ χέρια, ὁ κεφαλαιούχος δί-
νει τὸν παρὰ. Οὕτε τὰ χέρια δίχως τὸν παρὰ μπο-
ροῦνε νὰ πουνγήθον, οὕτε πάλι ὁ παρὰς δίχως τα
χέρια ἔχει τὴν παχαμικρότερη δέξια. Συντρόφοι λοι-
πὸν ὑπάρχουνε στὴ γία, συνετάτροι, κ' ὅχι δούλοι·
ἀγρεντάδεσ.

‘Η τέτια ἔξηγηση τοῦ καινωνικοῦ ζητημάτου εναι πολὺ χπλή, πολὺ πρωτόγονη, τὸ ξέρω, μὰ τοι
τοια ἔτοις χπλὰ τῇ δέχτηκα καὶ γὼ κ’ ἔτοις ἀπλὰ μπο-
ρεῖ νὰ τῇ δεχτεῖ δὲ καθένας. Γ’ αὐτὸ κ’ ἀποκότησ-
νὰ τὴν ξεστομίῶν σ’ ἔνα τέτιο κέντρο διαλεχτεῖ
μπροστὰ μάλιστα στὸν πρόεδρο σας, τὸν κ. Μουρίκη
πούναι τέσσα δυνατὰ μπασμένος στὸ καινωνικὸ ξ-

| τημα και τεχει τέσσο βαθιά μελετήσε

Τὴν ἀλλαγὴν τῆς κοινωνίας δὲν τῇ ἔγεται οἱ πλούσιοι οἵτε οἱ πολιτικοί. Γένιτοὺς καλὸν τραβάσει τι, δουλεῖα, τὸ ραχατλήκι τους κανεὶς καὶ τίποτα δὲν τοὺς τὸ χαλάει. Τὴν ἀλλαγὴν ὅμως τῇ Ήλει, τῇ ἔγεταις διαλέξει λαός, ποὺ πλερώνει μὲ τὴν ἕδρωτά του, διλαχτά τὰ ραχατλήκια. Καὶ γιὰ νὰ τὴν πετύξει τὴν ἀλλαγὴν, πρέπει πρώτα πρώτα νὰ πάψει νάνας δικλος καὶ νὰ γίνει λαός—νὰ πάψει Ἐηλ. νῦν καὶ παλιάσκερο. Βουτημένο στὸ εκστάδι καὶ στὴν ἀμάθεια, ποὺ νὰν τὸ τραβάσει ἀπὸ τῇ μύτῃ, ὁ ἔνας καὶ ὁ διλλος Ἐηλιούσκοπος, καὶ νὰ γίνει λαός, Ἐηλ. νὰ νήσεις τὴν διγυρή του καὶ νὰ ἐπιειλγήσει. νὰ κυριαρχήσει νὰ εἶναι κύριος τοὺς πολιτικούς του καὶ τοὺς Κυθερυνῆτες του στὸν ίσιο δρόμο καὶ στὸν τίμον.

Σὲ κάπιο σκηνικό μου ἔργο, στὶς «Ἀλυσίδες», ποὺ παραστάθηκε τὸ χειμώνα στὴν Ἀθῆνα κ' ἔχει θέμα του ἵστα τὰς πολιτικά, μαζὶ κακοριξικά, δια κύμασσα νὰ ἔσυγγραψίσω τὴν ιδέαν πολύχρους οἱ πολιτικοὶ μαζὶ τὸ λαό. Εἶναι παραμονὲς ἐκλογῶν καὶ οἱ ὑποφήγιοι συζητοῦνται μὲ ποιό τρόπο Ηὰ κερδίσουσε τὴν ἐκλογήν. (Ο) Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ κάπτως τημότερος καὶ φίλοσπαστικώτερος, τοὺς λέει:

— 1) ἀγώνας μας δὲν εἶναι νὰ πάρουμε τὴν ἐκλογήν. Ο ἀγώνας μας εἶναι νὰ φωτίσουμε τὸ λαό. νὰν τοῦ ἀνέξουμε τὰ μάτια. Ηρέπει νὰν τὸ καλοχωνέψει: ἐ λατές πώς ἵσχει τῆμερα γίνηκε Ήμερα τῆς διπλωματικῆς ἀλήθειας, πώς οἱ πολιτικοίτου τονέ μεταχειριστήκανε γιὰ σπλος τους καὶ γιὰ Ήμέρα τους. Μ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸ λαό, τυπωνύμου τὸ λαό. Αὐτὸν πρέπει νὰ δεῖξουμε στὸ λαό κ'έτοι: νὰ πολιτευτούμε. Κ' ἐ δὲ βγοῦμε μετέ, θὰ τραβήξουμε δρμας μὲ τὸ μέρος τῆς Ἀλήθειας πενγυντα ἔκαττο κι αὐτὸν εἶναι κέρδος συμμαντικό. Ἐμεις δὲ νικάμε, μὰ νικάεις; γι 'Αλήθεια.

νελογοσύν ἀπὸ μέσα τους κείνον ποὺ τὰ λέει.

— Γὰν νάγκαπήσεις ὁ λαὸς τὴν Ἀλγίθεα, τοὺς παρατηρεῖ ἄλλος ὑποβήχεις «εἰς ἀμαρτίαν ἐκδογικαὶς γηράσασ», γιὰ νάγκαπήσεις ὁ λαὸς τὴν Ἀλγίθεα, πρέπει νὰ μήν τῇ γνωρίσει ἀπὸ κοντά. Μόνο τὸν φράτης νάκουέις τὸ παλιάσκερο καὶ λιγύνεται...

Φυσικά. Γιατί γι' αὐτοὺς τοὺς ἀφεντάδες μας, πανίσσηρο εἰμαστε. Δὲ μᾶς ἀξίζει νὰ γιώσουμε τὴν Ἀλήθεια, δὲ μᾶς ἀξίζει νὰ πολιτευτοῦμε μ' αὐτῆ. Παλιάσσηρο εἰμαστε. Μήπως ζὲ μᾶς λογαριάζουνε γιὰ κουκιὰ σὶ πολιτικοὶ μας καὶ γιὰ φήφους; Ο τάδες, λένε, διατίτει τόσους ψήφους, ἔχει τέσα κουκιά. Αθρῷποι ζὲν εἰμαστε γι' αὐτούς, εἰμαστε κομάτι μολύβι, εἰμαστε κουκιά γιὰ βράσιμο. Καιρὸς πιά ναρχίνησουν νὰ μᾶς λογαριάζουν καὶ γι' αθρῷπους. Καὶ θὰ μᾶς λογχιάσουν τότε μοναχά, ὅταν ἐμεῖς οἱ ἕδοι τοὺς ἀναγκάσσουμε.

Τῇ δύναμι, αὐτῇ τῇ μεγάλῃ θὰ μᾶς τῇ δόσιον
οἱ ἐργατικοὶ σύδεσμοι, οἱ λαϊκὲς ἀδερφότητες. Ἀπὸ
τοὺς συδέσμους αὐτοὺς κι ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀδερφότη-
τες θὰ βγοῦν κῆριοι οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι, οἱ ἀγνοεῖ-
και οἱ πατριωτικοί, ποὺ θὰ πνιξουν τὴ Συναλλαγὴ
καὶ θὰ ξεπαστρέψουν τὰ προσωπικὰ κόμματα. Πρέ-
πει οἱ λαϊκὲς, οἱ ἐργατικὲς τάξεις νὰ στείλουν τοὺς
ἀντιπροσώπους τους στὴ Βουλὴ. "Αμα δημιουργηθεῖ
ἔνα κόμμα 'Αρχῶν ἔκει μέσα, δὲν μπορεῖ, εἰναι ἀ-
παραίτητο νὰ ξεφυτρώσουν ἀμέσως καὶ τāλλα. "Αμα
δηλ. γίνει τὸ 'Εργατικὸ κόμμα, θὰ γεννηθεῖ δηλ. ἡ
ἀνάγκη θὰν τὸ γεννήσει) τὸ Συντηρητικὸ κόμμα,
θὰν τάκολευθθεῖ τὸ Φιλελεύθερο, θάνατελεῖ τὸ
Δημοκρατικὸ κ' ἔτοι σιγὰ καὶ σὲ λίγο καιρὸ θὰ

ζεπκατέρευτούν τὰ πρεσβυτικὰ κέρματα καὶ θὰ περάσουνε στὴν ἵστορια, στὶς μαύρες φυσικὰ σελίδες της.

Πρέπει οἱ λαϊκὲς καὶ οἱ ἑργατικὲς τάξεις νὰ κατεβούνε σύντομα καὶ θαρρεῖται στὸν ἐκλογικὸν ἀγώνα. "Ἄς ἀποτίχουνε. Μιὰ ἐκλογικὴ ἀποτυχία δὲ σημαίνει τίποτα. Οὐτε διό, εἴτε τρεῖς. Ἀπὸ κάθε ἐκλογικῆς ἀποτυχίας πάντα κάτι ἔχει νὰ κερδίσει ἡ Ἱδέα, πάντα θὰ τραβήξει ἀρκετοὺς μὲ τὸ μέρος της, καὶ τοῖς οἱ διότε τρεῖς ἀποτυχίες ήταν γεννοδόλησουν τὴν μᾶ ἐπιτυχία, τὴν πανηγυρικήν.

"Άμα ὁ λαὸς νιώσει, πιστέψει, τὸ καλοχωνέψει, πῶς μπορεῖ νὰντι προσωπεύσει μοναχὸς τοῦ μέσα στὴ Βουλὴ, πῶς μπορεῖ θὴλ, νάχει τὸν ἀντιπροσώπο του τὸν ἀληθινὸν, ποὺ ἡ Ἱδέα τοὺς διάλεξε καὶ τοὺς ἔγιμούργησε, σύρε, κόπικες ή, ἀφεντιά του ὕστερα νὰ τὸν κοροϊδέψει.

Τότε Κάποχτήσουμε πολιτικὸς δικούς μας, βγαλμένους μέσ' ἀπὸ τὰ σπλάχνα μας, ποὺ νὰ μᾶς πονούνε, νὰ μᾶς ψροῦνται, νὰ μὴ μᾶς βράζουν ποτὲ ἀπὸ τὸ νοῦ τους. Τῷρα μᾶς θυμιώνται μοναχὰ δῆμα είναι νὰ μᾶς κλέψουν τὸν φῆφο μας καὶ μᾶς τάξουν τότε φύρουν μὲ καρβέλια καὶ λαχούς μὲ πετραχήλια, φρούρια ἀκόμα καὶ τὸ Ἀγημονορχατικὸν σκούφο, γιὰ νὰ δεχθαίσουν ἀμέσως ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τὰ λόγια καὶ τὶς ὑποσκέσεις τους.

Τότε καὶ μόνο τότε, ὅταν ἀλλάξουμε κ' ὅτα μεταμερισθούμε ἀπὸ δῆλο τὸ λαό— τότε θὰ μᾶς λογαριάσουν οἱ πολιτικοὶ μας καὶ τότε μοναχά, ὅταν ἐρχουνται νὰ μᾶς ἔγιττας τὸν φῆφο μας, θὰ μπορούνε νὰ μᾶς μιλούνε τὸν τίμονα πολιτικοῦ καὶ σὰν ἀληθινοὶ πατριώτες ἔσου.

— Τίποτα μὴν καρτερεῖτε ἀπὸ μᾶς, τίποτα. Τὸ κατώφλι μας δὲ θὰν τὸν πατήσετε, τὴν σκάλα τοῦ Ὑπουργείου δὲ θὰ τὸν ἀνεβοῦμε γιὰ τὸ χατζῆρι σας. Γιαύλινο τὸ οπίτι μας, γιὰ νὰ δέλπετε τὶς πράξεις μας μα τὸν πατήσετε, τὸν πατήσετε τὸν πατήσετε καὶ ταύτικα μας δουλωμένα μὲ κερί, νὰ μὴν ἀκούμε τὶς φωνὲς καὶ τὰ παρακάλια σας. Ἐρχόμαστε νὰ χυτήσουμε τὸ ρεισφέτι, ἐρχόμαστε νὰ πνίξουμε τὴν ἀπιμη τὴν συναλλαγή. Καινούριους πολιτικοὺς θεούς σας φέρνουμε, ἀγριούς θεούς, αἰματόπτες, καὶ ἔγινε, νὰ τὸν πρεσκυνήσετε. Δὲ διακονεύουμε τὸν φῆφο σας, τὸν ἀπαιτεῦμε, γιατὶ ἔχουμε κάθε διακίνημα τὰν τίμονα πολιτικοῦ νὰ ἔγιττας τὸν πατήσετε μὲ τέταια εἰργυνικὴ μὲ σωτήρια, ἐπανάσταση κατὰ τοῦ ἴδεου τοῦ ἑαυτοῦ σας, τότε μαυρίστε μας!

Ἐτοι θὰ μᾶς μίλησουνε, μὰ δὲ θὰν τοὺς μαυρίσουμε. Γιατὶ η εἰργυνικὴ ἐπανάσταση θάχει γίνει, δὲ ἑαυτός μας θάχει: ξεπλακώθει ἀπὸ τὶς τόσες πολιτικὲς καὶ κοινωνικὲς πρόληψες ποὺ τὸν κινερούνε σήμερα καὶ δὲ ΛΑΟΣ θάχει γίνει πὰ Δύναμη, Κοράρχη.

*

Κανένας Ρωμίδης δὲν είναι προδότης. Μόνο φίλειοι τερεπτέραι καὶ συντηρητικοὶ ὑπάρχουνε, μόνο ξυπνοὶ καὶ ὑπναράδες. Οἱ δεύτεροι, οἱ συντηρητικοί, είναι φυσικοὶ καὶ οἱ ὑπναράδες καὶ αὐτοὶ ὑπτετελούν τὸ Ρωμαϊκὸν σήμερα. Καὶ είναι: ἀλήθεια πρεσβυτερή, μὰ πάντα ἀλήθεια, πῶς ἀπὸ τὴν μέρος ποὺ ἐδρύθηκε τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀρχίνγκες καὶ δὲ πόλεμος ἡ ςω-

στος καὶ δὲ προμερός κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Δηλ. τὸ Κράτος πολεμάει τὸ "Εθνος", τὸ Ρωμαϊκό πολεμάει τὴν Ρωμιούνη, οἱ "Υπναράδες πολεμάνε τοὺς Συπνούς.

"Ἀπασιόδοξος δὲν είμαι. Τὸ ἐναντίο, είμαι παραπολὺ αἰσιόδοξος. Οἱ ἀπασιόδοξοι ἀφίνουν τὰ πράματα νὰ τραβάνε τὸ δρόμο τους, ἀφοῦ δὲν ἐλπίζουν καμιὰ γιατρεία. "Ενα κακὸ ποὺ θὰ γίνει, τὶ σημαίνει καὶ ἀγίνει κύριο γιὰ σήμερα; Καλύτερα νὰ γίνει σήμερα γιὰ νὰ γλυτωσουμε μάλιστα ὁρίζεται. Μὰ οἱ αἰσιόδοξοι κοιτάζουνε νὰν τὸ σταματήσουν τὸ κακὸ αὐτὸ, γιατὶ ἐλπίζουν τὸ λυτρωμά καὶ φυσικὸ εἶναι ἀφοῦ τὸν ἐλπίζουνε, νὰ θέλουνε νὰν τὸν φέρουνε μάλιστα ἀρχύτερα. Κ' ἔνας ἀπ' αὐτοὺς είμαι καὶ γώ, δὲ τελευταῖος στρατιώτης σ' ἔναν τίμονα ἀγώνα ποὺ γίνεται: χρόνια τώρα ἀπὸ τὶς πνεματικὲς κορυφὲς τῆς φυλῆς μας.

Πιστεύω καὶ ὄμολογῶ πώς η Φυλή μας ἔχει σπέριμα τὰς καὶ αἰνιστήτητας μέσα της. Τὰ σπέρματα αὐτὰ τὰ βαστάει: ἀπὸ αἰώνες καὶ οἱ τάσεις προμέρες καταταγίδες ποὺ περάσανε ἀπὸ πάνου της δὲν μπορέσανε νὰν τῆς τάφανίσουν. Ο ἐμφύλιος αὐτὸς πόλεμος, δὲ ἀδερφικὸς αὐτὸς σπαραγμὸς, νὰ πάψει μεταξὺ Κράτος καὶ "Εθνος" καὶ ἀμέσως τὰ σπέρματα τὸ βλαστήσουν καὶ θὰ δώσουν καρπούς θρεψτικούς.

"Ο μεγαλύτερος ποιητὴς τῆς Ρωμιούνης, δὲ Κωστής Παλαμᾶς, τὸ προφήτεψε αὐτό.

K' η ψυχή σου, δὲ Πολιτεία,
κολασμένη ἀπὸ τὴν ἀμαρτία,
τενηρὴ διφίοντας ἀσένα
Θὰ πλαισίεται κυρηγώντας ἀλλη γέννα.

"Οσο νὰ σὲ λυπηθεῖ
τὴς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ,
καὶ νὰ σπρέψωσει ματι πονη
καὶ νὰ σὲ κιλέσῃ δὲ λυτρωμός,
δὲ ψυχὴ παραδαρμένη ἀπὸ τὸ κρῆμα!
καὶ θ' ἀκούσεις τὴ φωνὴ τοῦ λυτρωτῆ,
θὰ γυνθεῖς τῆς δμαρτίας τὸ πτύμα,
καὶ ξανὰ κυβεργημένη κι ἀλαφρή
θὰ σαλέψεις σὰν τὴ χλόη, σὰν τὸ κῦμα,
καὶ μὴν ἔχοντας πιὸ κάποιον ἄλλο σκαλι
νὰ πατρακυλήσεις πιὸ βαθιά
στοῦ Κακοῦ τὴ σκάλα,
γιὰ τὰνθράσηα ποὺ σὲ καλεῖ

Θὰ αἰσταρίσεις τὰ σῦν φυρώσειν, οὐ γαζά!
τὸ φτερά,
τὰ φτερά τὰ πρωτινά σου τὰ μεγάλα!

"Ο ποιητὴς τὸ προφήτεψε καὶ θὰ γίνει. Καὶ θὰ γίνεις γλύκορα. Γιατὶ τὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τὸ κατεβάνει πιὸ στοῦ Κακοῦ τὴ σκάλα καὶ καρδιάς ναρχινήσει τὸ ἀνέδασμα. Καὶ θάρχινήνει. Γιατὶ τὰ φτερά τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς δὲν κοπήκανε. γιατὶ τὰ φτερά τὰ μεγάλα είναι: ἔτοιμα νάνοιχτονε. Ο Λυτρωμές σημαίνεις μὲ ἀσημένια καμπάνα, δὲ ἐλληνικὸς ἀγέρας είναι: γιοράτος χρυσοφέρουσες καὶ γλυκόλαλες ἐλπίδες καὶ δὲ μεγάλος Λυτρωτής ἔρχεται.

"Ετοιμαστής νὰ τὸν καλοδεχτούμε. Ο μεγάλος δὲ Λυτρωτής ποὺ θὰ δώσει τὰ φτερά στὴν Ἑλληνική Ψυχή, ποὺ θάνατητής είμαλη καὶ δεξαμενή τη Φυλή μας, είναι: δὲ λαός.

ΔΗΜ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΓΛΟΥ

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γραφεῖο(όρμας Ζήνωνα) πουλούνται: ΜΙΑ ΔΙΡΧΗΜΗ τὸ ἔνα καὶ 1,25 ψ. γρ. γιὰ τὸ εἴσιτορικό, τάκολους βιβλίου τοῦ ΦΥΧΑΡΗ Τούνειρο τοῦ Γεωνίδη — τοῦ ΗΛΑΗΗ ΗΠΑΙOS καὶ Φεγγαρού — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ Τὸ γλωσσικὸ ζητήμα καὶ ἡ Ἐπιπλέοντικη μαχίνανηση — τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ Τούνειρο τῆς Ρωμιούνης, «Μαζούρα καὶ Ιερουλακάρα καὶ Νησιώτικες Ιστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οι σαίς μαυ» — τοῦ ΗΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝΕΤΟΥ Ανεγκιμνήτος (βράχος) — τοῦ ΗΑΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ Θερσικαία καὶ Ηετρίδα — τοῦ ΣΤΕΦ. ΓΑΜΑ Τὰ Ηελία καὶ τὰ Καινουρίκα — τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Η ματία» — τοῦ Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ Ζητήματος καὶ πεθαίνοντος καὶ «Ο Λαυτός» δραματικό — τοῦ ΔΟΓΡΟΥ Δάσην καὶ Χλόην (μεταφρ. Βουτσερόη) — τοῦ ΕΤΡΗΠΗΔΗ «Η Μήδεια» (μεταφρ. Ηεργαλαΐη) — τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «Αίλια» (μεταφρ. Ζήταμου Σιδέρη). Η ΙΛΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλέξ. Ηλλήνη δρ. 2 καὶ ψ. γρ. 2 1/2 γιὰ τὸ εἰσωτερικό.

Ο ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Αλεξανδρίας τὸ εἰσωτερικό: πιπερδεμένος, δρ. 1 1/4 γιὰ τὸ την φύση τὸ εἰσωτερικό.

Τοῦ ΚΩΣΤΗΗ ΗΔΑΛΑΜΑ «Ιαρδοί καὶ Ανάποιτοι» — «Τριτούγενη» — «Γράμματα» — «Ασαλευτη Ζωῆς», 6 δρ. ζντις 12 ποὺ πουλούνται στὰ βιβλιοταλεῖα. Για τὶς ἀπαρχές 6,50 καὶ γιὰ τὸ Εξωτερικό 7 δρ. γρ. δίχως κόλλο ἔσοδο γιὰ τὰ τρυγούμενά, οὐ διωδεκάλεγος τοῦ Γύρτου, 3 δραχμές. Ο θανάτος τοῦ Ηλιάκαρπου δρ. 1.

Τοῦ ΔΔΑ «Μητρώων καὶ ἡρώων αἵμα» δρ. 2.

Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Πλωτούλογία (δρ. 1) — Κρητικὴ ζωὴ ἀδολού λογισμοὶ τοῦ Καντ: δρ. 1) — Τὰ διαμολογητὰ ζητήματα στὴν Αγγίτια (λεπτ. 50).

Τοῦ ΔΑΕΑΝΤΡΟΥ Κ. ΗΑΛΑΜΑ Τὰ «εἰρητά πραγούδια» δρ. 1.

Τοῦ ΕΡΜΟΝΑ «τῆς Ζωῆς» δρ. 1.

Τοῦ ΕΑ. ΤΙΑΝΙΔΗ «Πλώσσα καὶ Ζωή» δρ. 1.

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΤΟΥ 1908

4 ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΡΑΗ ΕΞ	100,000	δρ.	400,000
4	»	»	28,000
4	»	»	10,000
12	»	»	3,000
20	»	»	1,000
1644	»	»	100
2312	»	»	30

4000 ἐν δλωρ κέρδον ἀξίας δραχμῶν..... 900,000